
Před devětatřiceti lety se upálil Jan Palach

Před devětatřiceti lety se upálil Jan Palach

16.1.2008, | 21:00, | pořad: Stalo se dnes

Jana LEJPOVÁ, moderátorka

Před devětatřiceti lety se upálil Jan Palach. Student Filosofické fakulty Univerzity Karlovy tímto činem protestoval proti vývoji Československa po 21. srpnu 1968. Připomíná to i historik Miroslav Vaněk z Ústavu pro soudobé dějiny Akademie věd.

Miroslav VANĚK, historik z Ústavu pro soudobé dějiny Akademie věd České republiky

Myslím si, že to byl dosud neslýchaný čin, který známe spíš z poetických projevů vietnamských buddhistických mnichů, který šokoval určitě celou veřejnost a rozdmýchal znovu jakoby ten oheň takových nekapitulantských postů jednotlivců. Takže tady je taková jasná výzva pokusit se znovu nějak zastavit tu politiku ústupků, politiku kolaborace, což vlastně bylo nalezeno i v tom dopise, který on, který on napsal, kde, kde byly požadavky, které se týkaly cenzury, rozšiřování zpráv a dalšího toho utahování šroubů té postupné, té postupné sovětizace té společnosti.

Jana LEJPOVÁ, moderátorka

Na následky popálenin Jan Palach o tři dny později zemřel. Jeho pohřeb se stal velkou manifestací za svobodu a demokracii. V rozhlasovém archivu jsme našli výpověď jednoho ze svědků Palachova činu.

jeden ze svědků Palachova činu

Tak jsem sundal rychle kabát, běžím za ním, snažím se ten kabát na něj jako hodit, přitom on upadl tady ve vozovce, tak jsme to kolem něj, ještě nějaký jiný, dali ty kabáty, tak jsme to na něm uhasili.

Jana LEJPOVÁ, moderátorka

A dejme znovu slovo historikovi Miroslavu Vaňkovi.

Miroslav VANĚK, historik z Ústavu pro soudobé dějiny Akademie věd České republiky

Je zajímavé, jak vnímala ta československá společnost, ty první bezprostřední reakce byly ihned, že tam drželi mladí lidé hladovku, že ve společnosti nikdy nebyl zapomenut, to se mi zdá velmi významné, i v těch jaksi utlumených dobách normalizace pořád ta vzpomínka zůstávala živá. A nakonec se to vlastně projevilo i v těch takzvaných ... v Palachových týdnu v roce 1989, kdy zřetelně se zase ukázal ten, ten čin a vyvstalo vlastně na povrch, kdy vlastně demonstrovali především mladí lidé týden na Václavském náměstí, tak to se mi zdá jako velmi významný vlastně motiv i pro tu společnost. To znamená, že se té komunistické moci nepodařilo vlastně vymazat to jméno Jana Palacha z paměti.

Jana LEJPOVÁ, moderátorka

Příští rok u příležitosti čtyřicátého výročí Palachovy smrti chystá Národní muzeum ve spolupráci s Filosofickou fakultou Univerzity Karlovy, Ústavem pro studium totalitních režimů a Archivem bezpečnostních složek ministerstva vnitra nejen výstavu, ale i dvousvazkovou knihu. Součástí publikace by měly být filmy o Janu Palachovi, historické prameny a významné studie jak starší, tak současné.

